

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันภัย¹

อุไรภรณ์ สืบอ้วน²

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 บังคับเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้กระทบต่อธุรกิจประกันภัยโดยตรง เนื่องจากธุรกิจประกันภัยถือเป็นธุรกิจที่ให้บริการทางการเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การพิจารณารับประกันภัย การนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยไปใช้เพื่อพิจารณาخذใช้ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนถึงการประกันภัยต่อ³ ที่ต้องส่งหรือโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศ ซึ่งการดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ของบริษัทประกันภัยซึ่งอยู่ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจประกันภัยในอนาคต หลังจากที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศใช้ ผู้ศึกษาพบว่าในธุรกิจประกันภัยนั้น มีปัญหาส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล อย่างเช่น การเข้าถึง การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเป็นการเจตนา หรือเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นจากความประมาท ของผู้ใดก็ตาม กฎหมายมีการกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ในการแจ้งเหตุละเมิดดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยแจ้งไม่ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จำเป็นที่จะสามารถกระทำได้ ซึ่งกำหนดไว้ชัดเจนในกรณีนี้ แต่ปัญหาคือกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาการแจ้งเหตุละเมิดต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ กำหนดไว้เพียงว่าให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการละเมิดให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ พร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้า ไว้เพียงเท่านี้ ถึงแม้จะมีประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565 มีบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565 ก็ตามแต่อย่างไรก็ตามผู้ศึกษามีความเห็นว่าย่อดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะคุ้มครองเจ้าของข้อมูลได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งเมื่อเกิดปัญหาการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว กฎหมายมีบัญญัติเพียงว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งเหตุการละเมิดพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าให้แก่เจ้าของข้อมูล ปัญหาอยู่ที่ว่าแนวทางการเยียวยา ที่มีต่อเจ้าของข้อมูลนั้นมีปัจจุบันยังไม่มีมาตรการในการเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด เนื่องจากผู้ศึกษามีความเห็นว่าย่ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันภัยโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์เทพ วิฑิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คนพร จิตต์จรัสเกียรติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อธิษฐา จิตรานุกเคราะห์ และบุรพวัฒน์, แนวปฏิบัติของภาคธุรกิจประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมประกันวินาศภัยไทย, 2566), 3.

ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเสียหายได้หลายประการ เกิดความเสียหายได้ทั้งทางชื่อเสียง เกียรติยศ และความ เป็นอยู่ส่วนตัว ตลอดจนสามารถกระทบต่อระบบเศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศไทย

รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่ต้องมีมาตรฐานการ คู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ตามมาตรา 28 ซึ่งต่อมาคณะกรรมการคู้มครองส่วนบุคคลได้ออก ประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2566 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2567 กฎหมาย กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้ความคู้มครองข้อมูลไว้ว่าจะต้องมีมาตรฐานการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ เพียงพอ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาความเพียงพอของปัจจัยต่างๆไว้ แต่ผู้ศึกษามีความเห็นว่าย้อยใน ประกาศดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเพียงพอและยังเป็นปัญหาอยู่โดยเฉพาะปัจจัยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศ ปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศ นั้นเอง ซึ่งในธุรกิจประกันภัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมธุรกิจ ประกันภัยในฐานะหน่วยงานกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) ได้ออกประกาศแนว ปฏิบัติในการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าสำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย พ.ศ. 2564 เป็นประกาศ เบื้องต้นเป็นการวางกรอบในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้นปัญหาที่เกิดขึ้นในธุรกิจประกันภัยส่วนมากเกี่ยวข้องกับการละเมิดข้อมูลส่วน บุคคลของเจ้าของข้อมูล ซึ่งธุรกิจประกันภัยมีความจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาใช้ค่า สินไหมทดแทนให้เป็นไปตามสัญญาประกันภัย โดยข้อมูลที่นำมาพิจารณาส่วนมากจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ที่อ่อนไหวที่ต้องคู้มครองเป็นพิเศษ เช่น ข้อมูลสุขภาพ เป็นต้น อีกทั้งกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลยังมีบท กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง และกำหนดโทษทางอาญา และโทษทางปกครอง ดังนั้นพระราชบัญญัติคู้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงกระทบต่อการดำเนินกิจการของธุรกิจประกันภัยโดยตรง และจากการศึกษา พบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นลักษณะของการบังคับใช้เป็น การทั่วไป ยังไม่มีความชัดเจน คงมีเฉพาะบางกรณีที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ แต่ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่าไม่ ชัดเจน ซึ่งยังมีปัญหาในตัวถ้อยคำอยู่ และการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจบริษัทประกันภัยก็มีเพียง ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) เรื่อง แนวปฏิบัติในการคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าสำหรับธุรกิจประกันภัย พ.ศ. 2564 ซึ่งยังไม่มีความ ชัดเจนเพียงพอให้กับธุรกิจประกันภัยในแง่ของการตีความ จึงอาจทำให้ไม่อาจคู้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ ผู้เอาประกันภัยได้อย่างรัดกุม และอาจจะเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยได้ในอนาคต จากเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าในธุรกิจประกันภัย มีการนำข้อมูลส่วนบุคคลที่บริษัทประกันภัย เป็นผู้ควบคุมอยู่ นำมาใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อาทิเช่นนำข้อมูลสุขภาพมาพิจารณาใช้ค่าสินไหม ทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยแต่ละราย เป็นต้น จึงถือได้ว่าในธุรกิจประกันภัยมีความจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูล

ส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยมาประกอบการพิจารณา ให้ถูกต้องตามเงื่อนไขความคุ้มครองของสัญญาประกันภัยนั้นเอง ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในธุรกิจประกันภัยที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงพบประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันภัยมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาผู้ควบคุมข้อมูลแจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ พร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 37 (4)⁴ เนื่องจากธุรกิจประกันภัยถือเป็นธุรกิจที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลคือผู้เอาประกันภัยเป็นจำนวนมากมหาศาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ ไม่การกระทำดังกล่าวจะเกิดจากการเจตนา ความจงใจ หรือความประมาทเลินเล่อ ที่ปราศจากอำนาจ หรือทำโดยมิชอบนั้นเอง การกระทำดังที่กล่าวมาข้างต้นเรียกว่าการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้นเมื่อเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจึงมีหน้าที่ในการแจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้แก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าของข้อมูลทราบโดยไม่ชักช้า หากเป็นกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการณ์ละเมิดแก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายกำหนดให้แจ้งโดยไม่ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่จะเป็นเหตุละเมิดที่ไม่มีความเสี่ยง แต่ถ้าหากเป็นกรณีเกิดเหตุละเมิดที่มีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลให้แจ้งเจ้าของข้อมูลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้า ปัจจุบันคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้ออกประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565 มาเพื่อแก้ไขปัญหานี้แล้ว แต่ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่ามียกข้อยกเว้นในประกาศดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ ซึ่งพบว่าในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งเหตุละเมิดที่มีความเสี่ยงสูงที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดย

⁴พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 37 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(4) “แจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด...”

ไม่ชัดเจน จะเห็นได้ว่าประกาศดังกล่าวไม่มีการกำหนดระยะเวลาไว้ให้ชัดเจนในการแจ้งเหตุละเมิดแก่เจ้าของข้อมูลเหมือนอย่างกรณีแจ้งเหตุละเมิดต่อสำนักคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. ปัญหาเกี่ยวกับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 37(4) เมื่อมีล่วงการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล อันเป็นการทำให้เจ้าของข้อมูลได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางด้านจิตใจ ชื่อเสียง เกียรติยศ สิทธิส่วนตัวและเสรีภาพ ฉะนั้นเจ้าของข้อมูลควรได้รับการเยียวยาความเสียหาย โดยการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจะมากหรือน้อยเป็นไปตามจำเป็น และระดับความรุนแรงของการถูกล่วงละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ซึ่งในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีวางแนวไว้ว่าหากเป็นกรณีเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการละเมิดความเสียหายที่ความเสี่ยงสูงกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาไม่ชัดเจนปรากฏมาตรา 37 (4) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แต่ก็มีได้กำหนดให้ชัดเจนแต่อย่างใด ซึ่งมีปัญหายอยู่ว่าการเยียวยาความเสียหายนั้น ผู้ที่ได้รับความเสียหายควรได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าสินไหมให้สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อจิตใจ ชื่อเสียง เกียรติยศ สิทธิส่วนตัว และเสรีภาพ หรือไม่ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า มาตรา 77 ที่ระบุไว้กว้างๆว่าต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นถ้อยคำที่กำหนดไว้กว้างเกินไป จึงอาจทำให้มีปัญหาในการพิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อเยียวยาความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

3. ปัญหาการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 28 กรณีปัญหาข้อสุดท้ายนี้ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความเพียงพอของมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศปลายทาง เนื่องจากการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศปลายทาง หรือองค์กรระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ ไทยจะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ซึ่งมีปัญหายอยู่ว่าอย่างไรถึงจะถือว่าเพียงพอต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงได้ออกประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศตามมาตรา 28 โดยมีการระบุถึงหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประเทศปลายทาง หรือองค์กรระหว่างประเทศ ต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ โดยให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเพียงพอของปัจจัยต่างๆตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีหนึ่งปัจจัยที่ผู้ศึกษามีความเห็นว่าถ้อยคำในประกาศดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับมีหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ

ดังนั้นจะเห็นว่าปัญหาทั้งสามข้อข้างต้นเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างมากในธุรกิจประกันภัย ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรที่จะนำมาศึกษาค้นคว้า เพื่อหาแนวทางแก้ไข เสนอแนะ เพื่อแก้ไขบทบัญญัติ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้เหมาะสม และสอดคล้องกับธุรกิจประกันภัยในปัจจุบัน

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันภัย พบ ปัญหาหลายประเด็นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาแต่ละประเด็นดังนี้

1 ปัญหาผู้ควบคุมข้อมูลแจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 37 (4) ขอเสนอให้แก้ไขบทบัญญัติมาตรา 37(4) ให้มีความสอดคล้องกันกับหลักทฤษฎีพื้นฐานของสิทธิในความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลที่มีสิทธิทราบการละเมิดข้อมูลของตนโดยไม่ชักช้ากว่าการแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง เพื่อลดปัญหาการแจ้งข้อมูลส่วนบุคคลโดยชักช้า โดยมาตรา 37 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (4) แจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่มีการละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

แก้เป็น มาตรา 37 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (4) แจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่มีการละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

2. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กรณีเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 37 (4) ขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหานี้เกี่ยวกับมาตรการในการเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วน ที่เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศ เสรีภาพ ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ตลอดจนอาจกระทบทั้งในทางเศรษฐกิจในภาพรวมอย่างกว้าง แต่ปัจจุบันมีเพียงประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งในประกาศฉบับนี้มีเพียงการกำหนดแนวทางการเยียวยาความเสียหายของเจ้าของข้อมูลไว้อย่างกว้างโดยมิได้มีการกำหนดเกี่ยวกับแนวทางการเยียวยาที่สามารถชดใช้เป็นตัวเงินได้

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความเห็นให้เพิ่มมาตรการเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลที่มีความชัดเจนมากกว่าปัจจุบันให้สอดคล้องกับความเสียหายอันสอดคล้องกับทฤษฎีความรับผิดชอบ

1.3 การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปต่างประเทศในธุรกิจประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 28 ปัญหาข้อสุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอเสนอแก้ไขมาตรา 28 โดยเพิ่มข้อความให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายสากล คือกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป มาตรา 45 ที่มีการระบุเกี่ยวกับการพิจารณาว่าประเทศที่สามที่จะส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปนั้นมีมาตรฐานเพียงพอที่จะรองรับข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต้นทางหรือไม่ ซึ่งปัจจุบันมีประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2566 ข้อ 5 ระบุไว้ ดังนี้ “หลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประเทศปลายทาง หรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอตามข้อ 4 ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเพียงพอของปัจจัยดังต่อไปนี้

(1) มีมาตรการหรือกลไกทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย โดยเฉพาะหน้าที่ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม มาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมและสามารถบังคับได้ตามสิทธิเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลใดและมีมาตรการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

(2) มีหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศ”

เสนอแก้ไขให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายสากล ขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในข้อ 5 (2) โดยระบุเพิ่มว่า “มีหน่วยงานหรือองค์กรกำกับอิสระในการทำหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศ”

เอกสารอ้างอิง

- คณาธิป ทองรวีวงศ์. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว : ศึกษากรณีการ
 ครอบครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวโดยธุรกิจขายตรง, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเซนต์
 จอห์น, 2552.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. “กฎหมายสิทธิส่วนบุคคล.” วารสารวิชาการสิทธิมนุษยชน (2560): 115.
- จันทิรา เอี่ยมมยุรา. “แนวคิดและหลักการร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ
 ไทย,” วารสารนิติศาสตร์, (2547): 3-4.
- ภราดร ภคพัฒน์. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการลงโทษ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2521.
- สมยศ เชื้อไทย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2556.
- อริษฐา จิตรานูเคราะห์ และบุรพวัฒน์. แนวปฏิบัติของภาคธุรกิจประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง
 ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมประกันวินาศภัยไทย,
 2566.